

Történelmi lecke fiúknak

2009 április 25. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [776](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Nézem a Nyugati pályaudvar Gustav Eiffel cége által tervezett ragyogó épületét, s közben megjelenik előttem a történelem. Hiszen innen indult az első pesti villamos, s ide futott be az a vonat is, amely Kossuth Lajos koporsóját hozta. A Nyugati pályaudvar Budapest egyik kapuja volt mindig.

Történelmi lecke fiúknak

*„Magyarország dús ország volt,
Van termése, kincse, vadja,
De amit a bús nép szerzett,
Víg uraság zsebre rakja.”*

Nézem a Nyugati pályaudvar Gustav Eiffel cége által tervezett ragyogó épületét, s közben megjelenik előttem a történelem. Hiszen innen indult az első pesti villamos, s ide futott be az a vonat is, amely Kossuth Lajos koporsóját hozta. A Nyugati pályaudvar Budapest egyik kapuja volt mindig.

Naponta több ezer autó halad el itt, az egykor szebb napokat látott néhai Skála Metró előtt.

Retro a 80-as évekből.

Egy csipetnyi Nyugat, a Keletben. Tovább figyelve a környék épületeit, szembeötlik, mindjárt a pályaudvar térszomszédságában épült pompázatos Westend bevásárlóközpont, csillogó épülete. Futuro az évezred végéig? Csodálatos üvegablakok, mesébe illő terek, fényes üzletsorok, nem is beszélve a bejáratnál folyton pezsgő Niagara vízesés, bedobált egyforintosoktól mindig zavaros vízért. Fény, pompa, csillogás. Hiszen Világvárost építünk. De fecseg a felszín és hallgat a mély.

A felszín

Az ütemesen löktetű zene ritmusára lépkedek a csillogó Westend makulátlanul tiszta, fényes padlózatán. Nézem az embereket, akik egykedvűen haladnak el mellettem, kezükben reklámtáskákkal, amelyek mindenféle titkot rejtenek. Márkás ruhákat, cipőket, CD-ket és mindenféle olyan tárgyat, melyek elengedhetetlenek egy jóléti társadalomban.

A fogyasztás diadala. Ebben az épületben minden a fogyasztásról szól. Ezért kell egy anyának huszonöt játékot mellett elrángatnia sóvárgó gyermekét, ha mondjuk moziba szeretné vinni.

Az épület struktúrája, úgy van megkomponálva, hogy minél több pénzt sajtoljon ki belőlünk, a 21. század embereiből.

Lassan odaérek a „megamozsi” tágas előcsarnokához és leülök egy padra a színes plakátok árnyékában. Mellettem egy divatos frizurát viselő fiatalember ül a barátjának jéggel, popcornnal majszolva.

- A mozira vártok - kérdezem tőlük.

- Igen srác, arra várunk - válaszolja a fiatal fiú, s közben megigazítja szemöldökében az ezüstszínes pírtinget.

- Gondolom jártatok már a Nyugati aluljáróban - térek rá jövetelem céljára -, tehát bizonyára találkoztatok az ott élő hajléktalanokkal. Azt szeretném megkérdezni, hogy mi erről a jelenségről a véleményetek.

- Nagyon elszomorítónak tartom - válaszol, megemelve a hangját a srác -, hogy ilyen előfordulhat Budapesten. Ezeket az embereket el kellene távolítani az összes aluljáróból egyszer és mindenkorra.

- Eltávolítani? Ezt kifejtenéd? - kérdezem.

- Össze kellene fogni és kitoloncolni Budapest területéről. Mert azt a mocskot, amit csinálnak, na és az a bűz, ami árad belőlük, fürtelem! - húzza el a száját egy kicsit vicсорogva a fiú.

Ezalatt csinos szőke barátjának helyeselve bólogat és beletúr illatos hajába.

„Össze kellene fogni...” csengenek a nehéz szavak a fülemben, s közben elindulok a fémkorlátnál álló jólszituált középkorú nő felé.

- Sikerült a vásárlás? - kérdezem mosolyogva.

- Nagyjából. - ütögeti meg finoman, ápolt kezével a reklámtáskákat. - Sajnos nem kaptam olyan árnyalatú rúzsot, amelyet szerettem volna. - folytatja közvetlenül.

Amikor azonban megtudja, hogy a hajléktalan-kérdésről próbálok meg faggatni, szó nélkül elindul a mozgólépcső irányába.

Megpróbálok még egy-két fiatalat megszólítani, de a válaszokból csak az undor és a közöny kettős ítélete köszön vissza.

Kicsit fáradtan lepihenek egy hangulatos bár csillogó pultjára könyökölve, s belekortyolok egy jeges narancslébe.

Majd elindulok a fényes folyósokon és az ütemes, löktetű zene ritmusára elhagyom a fényt, a pompát és a csillogást, s eltűnök a Stix koromfekete vizében.

A mély

Ha alámerülünk a föld mélyére, a Nyugati aluljáróba egy teljesen más világ tárul elénk. Itt már nyoma sincs a fénynek, pompának és a csillogásnak.

A félelem, a szánalom és az undor nehéz ólomcipőket csatol rám, amikor elindulok az aluljáróban él? és itt lakásokat maguknak berendez? hajléktalanok, lakta terület felé. Ez az igazi „underground” A föld alatti életnek mindig van egy sajátos zamata. Zsebesek, csövesek, nepperek, stricik, szípusok mind-mind el?fordulnak az aluljáró jótékony félhomályában. De a hajléktalanok mások. ?k nem b?nöz?k, még is üldözöttek. A sors üldözöttjei.

- Hideg itt az éjszaka? - teszem fel a naiv, sablonos kérdést, egy piros takaróval bebugyolált meghatározhatatlan korú férfinak. S közben fürkészem az arcát, melybe mély barázdákat szántott az id?.

- Hideg bizony, kedves uram. - válaszolja meglep? udvariassággal. - De meg lehet szokni. Sok mindent kibír az ember. Most, hogy vége a télnek, s hála istennek jön a jó id?, így a mi életünk is könnyebb lesz egy kicsit.

- Mib?l élnek?

- Tudja kérem, mi az emberek jóindulatából táplálkozunk. Koldusok vagyunk - mondja és közben remeg? kézzel, rágyújt a zsebéb?l el?kotort cigaretta csikkre, és belekortyol az általam a közeli büféb?l hozott m?anyagpoharas forralt borba.

- Van családjá, vagy egyáltalán valakije? - kérdezem felbátorodva, s közben leülök egy faládára az öreg mellé.

- Volt, volt családom... de elváltam... van két fiam, már feln?ttek... jobb, ha nem látnak, nem látják az apjukat ilyen állapotban.

- Mi a foglalkozása?

- Gépész technikus vagyok. Húsz évet húztam le a Csepel Vas és Fémm?vekben, lakatosként kezdtem, majd üzemvezet? lettem az évek során. De a gyár megsz?nt, leépítettek. Mehettem az utcára, mert munkásszállón laktam, amit a gyár fizetett. A válás után a feleségem kapta meg a gyerekeket a lakással együtt.

- Miért váltak el, elárulja nekem?

- Tudja az alkohol, az alkohol az oka mindennek.

Végignézek a hajléktalanok, lakta soron, s látom, ahogy a telefonfülkéb?l éjszakára szobák alakulnak.

Dobozokból és különféle ruhákból, rongyokból komoly kvártélyok épülnek fel.

Van, akinek rendes matrac az ágya, s?t még akad olyan is, aki olvasólámpával is rendelkezik és egész kis könyvtár, van a feje mellett.

- Önök mióta vannak együtt? - fordulok egy párhoz, akik láthatóan lefekvéshez készül?dnek.

- Mi már két éve élünk együtt - mondja a körül-belül ötvenes éves n?, s közben mohón nyúl a feléje nyújtott forralt bor után.

- Hol ismerkedtek meg?

- A Hajnóczy presszóban, tudja, nagyon szeretünk táncolni.

- Mutasd meg a képet - szól közbe egy boríz? hang, két fekhellyel távolabbról.

Az id?s n? kotorászni kezd a vászonzsákjában, majd el?vesz egy gy?rött nagyalakú fényképet és átnyújtja nekem. A képen három csinos estélyi ruhás hölgy látható. Nyakukban egy szalag, melyen a következ? felirat olvasható: „Anna-bál szépe 1968. Balatonfüred”

- Én nyertem meg a szépségversenyt. Tizennyolc éves voltam akkor. - mondja meghatottan, szemében a fájdalom könnyeivel.

Nézem az egykori Anna-bál szépét és összeszorul a szívem. Mivé lesz egy ember? A sors útjai kifürkészhetetlenek. Látom szemem el?tt a n?t, amint tizennyolc évesen kristálypohárból kortyolja a finom pezsg?t, s most ugyanaz a kéz remegve nyúl a m?anyagpohárban szervírozott forralt bor után.

- Tudja - szól ismét a boríz? hang a távolból - nagyon sokféle ember él ám itt. Az egykori válogatott futballistától, a volt egyetemi tanáron át, az idegenlégiót is megjárt zongoram?vészig szinte mindenféle ember. Mi egy nagy család vagyunk. Segítjük egymást, ahol tudjuk. Mi vagyunk a „nyugatisok”: De vannak „keletisek”, „nagyvárdtériek” és „moszkvások” is.

Két jár?röz? rend?r sétál el közben mellettünk, de ránk sem néznek. Megszokták már ezt a látványt. Megdöbrent?. Ezek az emberek a lét és a nem lét peremén élnek, kolóniákba ver?dve a föld alatt. „Nyugatisok”, „keletisek”, „moszkvások” és „nagyvárdtériek”.

A Westend csillogó pompája alatt, tehát húzódik egy mély alagút, amelyb?l jelenleg nem látni a fényt. Figyeljünk

kicsit jobban, mert ez bizony keser? szóda az édes borban. Hiszen világvárost építünk.

Az idézet:

Ady Endre: *Történelmi lecke fiúknak*
cím? verséből származik

Csépányi Balázs

Ajánló